

ІСТОРІЯ НАУКИ

УДК 378.4.096:55(477.83-25)(091) (035)

DOI <https://doi.org/10.30970/vgl.39.19>

З ІСТОРІЇ ГЕОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА (ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ЗАСНУВАННЯ)

Петро Білоніжка

*Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Грушевського, 4,
Львів, Україна, 79005*

У публікації наводиться коротка 80-літня історія геологічного факультету на тлі поступу Львівського національного університету імені Івана Франка. Згадується, що спочатку у Львівському університеті було чотири факультети, зокрема філософський, де засновано кафедру мінералогії (1864 р.), геології (1905 р.), геофізики і метеорології (1921 р.), кристалографії (1922 р.). З 1924 р. в результаті реорганізації філософського факультету кафедри геологічного спрямування увійшли до складу природничо-математичного факультету, який у 1939 р. був розділений на фізико-математичний і природничий. У 1945 р. за наказом ректора на тлі природничого факультету організовані видатні професійні, педагогічні, організаторські здібності професора, декана, ректора Львівського університету Є. Лазаренка, який усебічно сприяв розквіту геологічного факультету. Наголошується на важливій ролі об'єднання геологів західного регіону України, ініційованого Є. Лазаренком, у Львівське геологічне товариство (1947 р.). Окреслено наукові та науково-дослідні досягнення працівників факультету, їх організаційна робота та участь у наукових конференціях, видавничу діяльність факультету, внесок у пізнавальний та освітній процес трьох музеїв, які працювали на факультеті. Схарактеризовано процес підготовки українських та іноземних фахівців на факультеті. Зазначено, що за 80 років факультет випустив майже 6 000 спеціалістів. Підкреслено, що як освітня та наукова інституція, факультет високо цінує надбання попередників, розвиває сучасні інноваційні підходи та робить важливий внесок у майбутнє фундаментальних природничих наук про Землю.

Ключові слова: Є. Лазаренко, геологія, освітній процес, наукова діяльність геологічний факультет Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна.

Вступ. У 2025 р. виповнюється 80 років від часу заснування геологічного факультету Львівського університету.

Університет у Львові – найстаріший в Україні. У 1661 р. польський король Ян II Казимир надав Львівській єзуїтській Колегії статус Академії права і гідності університету [3; 4; 11]. Тоді будівля Університету розташовувалася на вул. Краківській. Під час революційних подій у 1848 р. вона згоріла, і в полум'ї було знищено все майно університету, зокрема бібліотека, яка налічувала понад 50 тисяч томів найдавнішої літератури. Навчання в університеті відновилося в січні 1850 р., коли університет одержав 14 кімнат у будинку міської ратуші. У 1881 р. університету надали в оренду корпус на вул. Святого Миколая (тепер вул. М. Грушевського, 4), який у цьому ж році перейшов у його власність [7]. Тоді студентів університету називали академіками, а простору вулицю з алеєю, якою вони гуляли, – Академічною (тепер проспект Т. Шевченка).

**Рис. 1. Корпус геологічного та біологічного факультетів ЛНУ імені Івана Франка.
Львів, вул. М. Грушевського, 4**

Спочатку у Львівському університеті було чотири факультети: філософський, правничий (юридичний), богословський і медичний. На філософському факультеті 1864 р. проф. Фердинанд Ціркель заснував кафедру мінералогії. Велика його заслуга в тому, що для вивчення гірських порід і мінералів він застосував мікроскопічний метод дослідження й опублікував підручник «Zerduch der Petrographie» [10].

На філософському факультеті були ще кафедри: геології (1905), геофізики і метеорології (1921) та кристалографії (1922). У 1924 р. вони і кафедра мінералогії увійшли до складу новоствореного математично-природничого факультету, який у 1939 р. розділили на фізико-математичний і природничий факультети [10].

У жовтні 1944 р. Євген Лазаренко був призначений деканом природничого факультету, на якому діяли геологічне, географічне, хімічне й біологічне відділення. На базі геологічного й географічного відділень він організував геолого-географічний факультет, який уже в 1945 р. наказом ректора був розділений на геолого-грунтознавчий і географічний факультети, став першим деканом геологічного факультету.

Є. Лазаренко шукав молодь, яка на той час мала хоч якусь геологічну освіту, і запрошував до навчання на новостворений факультет. І вже в 1946 р. геологічний факультет Львівського університету закінчили Б. Мерліч, Е. Свірска, І. Смолянська, а в 1947 р. – О. Анастасьєва, С. Белякова, І. Венгліньський, В. Гвоздєва, С. Мартинова, О. Просняков.

Спочатку на геологічному факультеті була одна спеціальність – інженер-геолог. З 1955 р. геологічний факультет готував фахівців уже за двома, а з 1956 р. – за трьома спеціальностями: геологічна зйомка і розшуки родовищ корисних копалин; геохімія; розвідка родовищ корисних копалин. Факультет розгорнув широку підготовку спеціалістів денної і заочної форми навчання; велике значення у вирішенні кадрових питань мала аспірантура [3; 4; 6; 10].

Разом зі студентами і співробітниками факультету Є. Лазаренко відновлював зруйновані під час війни кафедру мінералогії і мінералогічний музей. Для розвитку факультету потрібні були кошти, у перші післявоєнні роки їх було мало.

Є. Лазаренко вирішив об'єднати зусилля геологів Львівського університету, нафтового й геологорозвідувального факультетів Львівського політехнічного інституту, трестів Західукргеологія, Укрнафтогазрозвідка, Львівської ГРЕ і створити Львівське геологічне товариство (далі – ЛГТ).

Збори геологів відбулися у вересні 1945 р., на яких було обрано організаційне бюро, очолене Є. Лазаренком.

Почалася активна робота [1]. ЛГТ виконувало госпдоговірні теми різних геологічних організацій та одержувало кошти. Статут Товариства був затверджений у травні 1947 р. Головним управлінням університетів Міністерства вищої освіти.

На геологічний факультет Є. Лазаренко запрошував молодих викладачів, учених з Харкова, Одеси та інших міст. Молоді викладачі, вчені, аспіранти активно працювали, захищали кандидатські дисертації, ставали доцентами. Це К. Сидоренко, Л. Колтун, В. Лесняк, М. Сливко, Б. Мерліч, Є. Лавренко та ін. Доценти захищали докторські дисертації і одержували звання професора – Є. Лазаренко, Д. Бобровник, В. Горецький, Д. Горжевський, М. Єрмаков, В. Козеренко, Я. Кульчицький, Є. Лазько, Д. Резвой, С. Субботін [3; 4]. Вони працювали й завідувачами кафедр. На факультеті були члени-кореспонденти АН УРСР – С. Субботін, Є. Лазаренко, В. Глушко та академіки АН УРСР – О. Вялов, В. Порфір'єв, В. Соболев. Такої кількості професорів, членів-кореспондентів й академіків не було на жодному іншому факультеті Львівського університету.

У 1949–1959 рр. Є. Лазаренка обрали проректором з наукової роботи, а в 1951–1963 рр. – ректором Львівського університету. Він організував Проблемну геохімічну лабораторію, оснастив її і геологічний факультет новою лабораторною базою.

Студенти здобували високу теоретичну і практичну підготовку. Під керівництвом відповідальних спеціалістів самі виготовляли шліфи гірських порід для мікроскопічних досліджень, пришліфовки мінералів для вивчення включень, здійснювали розшифровки спектрограм порід і мінералів, інтерпретацію рентгенограм мінералів, визначали їх густину, робили термічні аналізи мінералів та ін. Студенти працювали в наукових гуртках з кристалографії, мінералогії, палеонтології, корисних копалин. Під керівництвом кураторів кожного тижня проводили виховну годину, на якій розглядали питання успішності й поведінки студентів, аналізували актуальні міжнародні події. Випускали стінгазети, у яких висвітлювали найважливіші епізоди студентського життя. Кожного року проводили загальні збори студентів разом з викладачами факультету.

Першу навчальну практику студенти проходили в Передкарпатті, Карпатах (піднімалися на гору Говерлу) і в Закарпатті, не мали транспорту, необхідні речі носили в рюкзаку, проходячи разом з керівниками багатокілометрові геологічні маршрути і здійснюючи переходи між пунктами ночівлі. Не були забезпечені транспортом і на другій навчальній практиці в Криму. Жили у квартирах в с. Прохолодне, де не було електричного світла. За потреби світили каганці. Їжу студентам готували в котлі на колесах, подарованому військовою частиною. Студенти стояли в черзі, кожний зі своєю алюмінієвою мискою і ложкою, одержували їжу, стояли або сідали на траву і споживали. Ніхто не жалівся на незручності. Недаремно молоді того часу називають «дні війни».

На другій навчальній практиці студентів навчали добре орієнтуватися на місцевості за допомогою топографічної карти і компаса, наносити точки спостереження на карту, описувати відслонення, писати звіт та ін. Частково матеріали по будові Гірського Криму опубліковано в монографії «Нариси з мінералогії Гірського Криму» [5].

У вихідні дні студентів Кримської практики направляли в колгосп збирати пелюстки садової троянди, для кожного студента була норма – 300 кг.

Виробничі практики студенти за бажанням проходили в Забайкаллі, на Далекому Сході, Камчатці, Казахстані, Якутії, Україні, на Тянь-Шані й Памірі та в інших регіонах. У геологічних організаціях вони працювали у виїзних експедиціях переважно на посаді

колектора (техніка), іноді робочого, й одержували добру зарплату та 60 % польових й інші надбавки.

Студенти ходили в геологічні маршрути самостійно, хоча було доволі небезпечно, бо в тайзі, степу, горах час від часу зустрічалися хижі звірі.

Про будні виробничих практик і польові геологічні дослідження у своїх поетичних збірках писали В. Литвинов, Е. Портнягін, М. Приходько та ін. Вірші багатьох інших випускників нашого факультету опубліковані в збірнику «Вірші геологів...вітру і сонцю брат» (заг. ред. В. І. Лашманова, 2010 р., 144 с.).

Геологів в експедиціях зачаровувала навколишня краса природи, досконалість мінеральних форм, різнокольорових парагенетичних асоціацій гірських порід і руд та надихала на художню творчість. В. Литвинов виготовляв чудові мозаїки з гірських порід і мінералів і створював художні картини, які відображали природні пейзажі. Ю. Дорошенко одержував художні картини шляхом шліфування і полірування халцедону й опалу. І. Попівняк, Ю. Ляхов виготовляли своєрідні мистецькі вироби з дерева і коріння. М. Сливко і В. Шевчук писали чудові картини.

На геологічному факультеті проводили міжнародні, всесоюзні, республіканські наукові конференції і наради. Зокрема, у 1953 р. проведено IV з'їзд Карпато-Балканської геологічної асоціації (далі – КБГА); Засідання Комісії з мінералогії і геохімії КБГА (1961) (рис. 2); всесоюзні конференції: «Мінералогія осадових утворень» (1955), «Вивчення і використання глин» (1956), VII Всесоюзна нарада з мінералогічної кристалографії (1966), III Всесоюзна вулканологічна нарада (1969), VII нарада з рентгенографії мінеральної сировини (1977), «Тектоніка та нафтогазоносність системи Прип'ятська та Дніпрово-Донецька западини і геоструктури східного продовження» (1981), школа з обміну досвідом Викладання мінералогії і кристалографії у вузах СРСР (1984), «Проблеми екологічної мінералогії» (1989), «Проблеми золотоносності надр України» (1973), «Проблеми геологічної науки та освіти в Україні» (1995), «Фундаментальне значення і прикладна роль геологічної освіти і науки» (2015), «Геотуризм: практика і досвід» (2014, 2016, 2018, 2020, 2022, 2024), «Геологічні музеї і колекції, їхня роль в науці та туризмі» (2023, 2025), «Наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка» (2018, 2020, 2022, 2024), «Проблеми геології фанерозою України» (2010–2022), «Проблеми геології України (2023, 2024) та багато інших. Більшість з них супроводжувалися геологічними екскурсіями в Передкарпаття, Карпати і в Закарпаття.

Рис. 2. Є. К. Лазаренко (у центрі) серед учасників засідання Комісії мінералогії і геохімії КБГА. Карпати. 1961

У 1976–1993 рр. на факультеті працювала студентська міжкафедральна науково-дослідна група «Шельф», організатором і науковим керівником якої був В. Хмелевський. Вона досліджувала донні відклади оз. Пісочне і пам'ятки історії на Волині. Результати їх досліджень опубліковані.

На факультеті проводили зустрічі випускників з викладачами.

Геологічний факультет видавав і продовжує друкувати професійні періодичні збірники: «Мінералогічний збірник» (з 1947), «Геологічний збірник» (з 1954), «Питання геології», «Питання мінералогії осадових утворень» (1954), «Палеонтологічний збірник» (з 1961), «Питання літології та петрографії» (1969, 1973), «Вісник Львівського університету. Серія геологічна» [3; 4; 10]. Для підготовки висококваліфікованих кадрів викладачі факультету опублікували низку підручників і навчальних посібників [3; 4; 10].

Значна робота була проведена в архівах для встановлення списку випускників геологічного факультету. У довідково-інформаційних виданнях [3; 4] опубліковано списки випускників 1946–2003 рр., а в наступному виданні [11] – за 2011–2020 рр. Слід зауважити, що списки випускників надруковані у «Віснику геологічного університету, Серія геологічна». Цю роботу продовжили і в наступних Вісниках опублікували список випускників 2004–2011, 2012–2020, 2021–2025 рр. На сьогодні відомо, що протягом 1946–2010 рр. геологічний факультет підготував понад 4 600 спеціалістів-геологів, геохіміків та екологів. У 2011–2020 рр. організації України поповнили 810 спеціалістів і магістрів-геологів та екологів, які успішно працюють. З 2021 до 2025 рр. навчання на факультеті завершили 208 бакалаврів та 156 магістрів-геологів і геологів з інженерної геології та гідрогеології. Отже, 5 774 випускники за 80 років.

На геологічному факультеті в 1952/1953 навчальному році створено Мінералогічний музей, а в 1945 р. – Геологічний музей, який у 2004 р. перейменовано на Палеонтологічний. У 2022 р. Палеонтологічний музей отримав статус національного надбання. У 1973–1984 рр. інженер кафедри пошуків і розвідки родовищ корисних копалин В. Корнілов під керівництвом завідувача кафедри професора Є. Лазька і з допомогою викладачів кафедри організував Музей рудних формацій (перший і єдиний у Світі) [3; 4].

В ознаменування заслуг геологів у створенні мінерально-сировинної бази країни 31 березня 1966 р. засновано професійне свято – День геолога, який відзначали в першу неділю квітня. Відбувалися засідання геологів Західного наукового центру у Львівському театрі опери і балету. Відзначали геологів виробничих і наукових установ державними нагородами і грошовими преміями за досягнення в розвитку геології. По радіо звучали геологічні пісні, відбувались концерти. Час з 1945 до 1990 року назвали «Золотою ерою геології».

Будучи ректором Львівського університету, Є. Лазаренко намагався, щоб викладачі геологічного та інших факультетів читали лекції, проводили практичні та лабораторні заняття, писали наукові праці українською мовою. Це не сподобалося багатьом російським професорам, і вони старалися звільнити його з посади ректора через партком університету й обком партії. І це їм вдалося. У травні 1963 р. цк кпу після жорсткої критики звільнив Є. Лазаренка з посади ректора Львівського університету.

Після того йому вже важко було працювати завідувачем кафедри мінералогії, і в 1969 р. разом з родиною він поїхав до Києва. Відомості про педагогічну, наукову й організаторську діяльність Є. Лазаренка висвітлено в літературі [1–4; 8–10].

У 1987 р. на засіданні товариства «Просвіта» професор Василь Глушко запропонував організувати «Наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка». Перше засідання цього читання організував О. Матковський аж у 1997 р., коли вже політична ситуація в Україні більш-менш стабілізувалася.

У 1984–1991 на нашому факультеті навчалися студенти з Алжиру, Чехословаччини, В'єтнаму, Монголії, Лаосу, Німеччини, Куби, країн Африки, Ангола, Кот-Д'Івуару, Екватору, Бразилії. Наша студентка Хажідсуренгейн Болормаа стала дружиною Цахіягійн Елбегдорж – майбутнього четвертого президента Монголії. Вони в липні 2010 р. запросили приїхати в Монголію викладачів геологічного факультету: О. Матковського, Ю. Дорошенка,

М. Павлуня, А. Сіворонова, П. Білоніжку (не зміг поїхати). А в червні 2011 р. наші випускники з Монголії разом з Президентом країни Ц. Елбегдоржом приїхали у Львів (рис. 3). На геологічному факультеті відбулася зустріч, де Президент нагородив цих викладачів медаллю «800 років Монголії» за підготовку національних кадрів.

Рис. 3. Зустріч монгольських і українських випускників з викладачами. Львів. 2011

З 2003 р. змінилися навчальна структура студентів: почали готувати спеціалістів і магістрів з геології, геохімії, екології, а з 2016 р. – тільки магістрів за спеціальністю 103 «Науки про Землю» за освітніми програмами «Геологія», «Геохімія та мінералогія», «Геологія нафти і газу», «Інженерна геологія і гідрогеологія»

Останніми роками внаслідок зменшення кількості студентів на геологічному факультеті відбулася оптимізація науково-педагогічних та лабораторно-інженерних співпрацівників і об'єднання кафедр і лабораторій. Замість семи кафедр у кінці 2019 р. створено чотири: геології корисних копалин і геофізики; мінералогії, петрографії і геохімії; загальної та регіональної геології і палеонтології; екологічної та інженерної геології і гідрогеології [11].

Аналізуючи історію геологічного факультету, не можна не згадати деканів, які тією чи іншою мірою впливали на його розвиток. Це С. Лазаренко (1945–1949), М. Єрмаков (1949–1952), В. Козеренко (1952–1958), Л. Колтун (1958–1965), Ю. Пекун (1965–1969), Л. Колтун (1969–1971), І. Марушкін (1971–1973), Ю. Мисник (1973–1980), О. Матковський (1980–1996), Ю. Федоришин (1996–1998), Р. Лещух (1998–2003), М. Павлуня (2004–2023), В. Фурман (2011–2013).

Тепер декан геологічного факультету – Сергій Ціхонь.

Наші студенти, випускники факультету стали на оборону України в загарбницькій війні, яку вже четвертий рік веде президент росії путін проти України. У ній загинули Сергій Балагура, Роман Огірчак, Святослав Лукашук, Олександр Козбур, Василь Гуцуляк, Віктор Бурка, Степан Петрівський, Сергій Тинянов, Володимир Дублянко, Олег Гоза. Їхні портрети є на стіні при вході на геологічний факультет.

Велика їм шана – горить лампада, є живі квіти. Наша пам'ять про них не згасне!

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білоніжка П. М. Вклад Є. К. Лазаренка в організацію, наукову та видавничу діяльність Львівського геологічного суспільства. В кн.: *Історія мінералогічних досліджень на Україні*. Київ : Наук. думка. 1991. С. 138–142.
2. Білоніжка П. М. Євген Лазаренко – вчений, педагог, громадський діяч. Серія «Дрібненька Бібліотека». Львів. 2002. 38 с.
3. Білоніжка П., Матковський О., Павлунь М., Сливко Є. Геологічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1945–2005): Довідково-інформаційне видання. Львів : Видав. центр Львів. нац. ун-ту. 2008. 375 с.
4. Білоніжка П., Матковський О., Павлунь М., Сливко Є. Геологічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1945–2010): Довідково-інформаційне видання. Вид. друге, перероб. і допов. Львів : Видав. центр Львів. нац. ун-ту. 2010. 520 с.
5. Білоніжка П. Нариси з мінералогії Гірського Криму (межіріччя Бодрака і Качі). Львів, 2017. 166 с.
6. Колтун Л. І. До історії геологічного факультету у Львівському університеті. *Вісник львівського ун-ту. Серія геол.* 1962. вип. 1. С. 3–12.
7. Лазаренко Є.К. 300 років Львівського університету. Львів : Вид-во Львів. ун-ту. 1961. 82 с.
8. Матковський О., Білоніжка П., Павлишин В. Академік Євген Лазаренко. Нарис про життєвий і творчий шлях, спогади, фотоальбом. Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка. 2005. 304 с.
9. Матковський О., Білоніжка П., Павлишин В. Євген Лазаренко – видатна постать ХХ століття. Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка. 2012. 242 с.
10. Матковський О. Розвиток мінералогічних досліджень у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 194 с.
11. Павлунь М., Матковський О., Сливко Є., Білоніжка П., Іваніна А. Геологічному факультету Львівського національного університету імені Івана Франка 75 років. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 208 с.

REFERENCES

1. Bilonizhka, P., Matkovskiy, O., Pavlun, M., Slyvko, Ye. (2008). Heolohichnyi fakultet Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka (1945–2005): dovidk.-inform. vyd. [Faculty of Geology of Ivan Franko Lviv National University (1945–2005): reference-inform. view]. Lviv: Vyd. tsentr LNU im. I. Franka. 375 p. [in Ukrainian].
2. Bilonizhka, P., Matkovskiy, O., Pavlun, M., & Slyvko Ye. (2010). Heolohichnyi fakultet Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka (1945–2010): dovidk.-inform. vyd. [Faculty of Geology of Ivan Franko Lviv National University (1945–2010): reference-inform. view]. Lviv: Vyd. tsentr LNU im. I. Franka. 518 p. [in Ukrainian].
3. Bilonizhka, P. (1991). Vklad E. K. Lazarenka v orhanizatsiiu, naukovu ta vydavnychu diialnist Lvivskoho heolohichnoho suspilstva [The contribution of E. K. Lazarenko to the organization, scientific and publishing activities of the Lviv Geological Society]. In the book: History of mineralogical research in Ukraine. Kyiv: Nauk. Dumka. P.138–142. [in Ukrainian].
4. Bilonizhka, P. (2002). Yevhen Lazarenko – vchenyi, pedahoh, hromadskiy diiach [Yevhen Lazarenko – scientist, teacher, public figure]. Series "Small Library". Lviv. 38 p. [in Ukrainian].
5. Bilonizhka, P. (2017). Narysy z mineralohii Hirskoho Krymu (mezhyrichchia Bodraka i Kachi) [Essays on the mineralogy of the Mountainous Crimea (interfluve of the Bodrak and Kachi rivers)]. Lviv. 166 p. [in Ukrainian].
6. Koltun L.I. (1962). Do istorii heolohichnoho fakultetu u Lvivskomu universyteti [To the history of the geological faculty at Lviv University]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii heolohichna – Visnyk of Lviv University. Series Geology*. Vyp. 1. S. 3–12. [in Ukrainian].
7. Lazarenko, Ye.K. (1961). 300 rokiv Lvivskoho universytetu [300 years of Lviv University]. Lviv: Lviv University Publishing House. 82 p. [in Ukrainian].
8. Matkovskiy, O., Bilonizhka, P., Pavlyshyn, V. (2005). Akademik Yevhen Lazarenko. Narys pro zhyttievyi i tvorchyi shliakh, spohady, fotoalbom [Academician Yevhen Lazarenko.

- Essay on his life and creative path, memories, photo album]. Lviv: Publishing Center of Ivan Franko National University of Lviv. 304 p. [in Ukrainian].
9. Matkovskiy, O., Bilonizhka, P., Pavlyshyn, V. (2012). Yevhen Lazarenko – vydatna postat KhKh stolittia [Yevhen Lazarenko – an outstanding figure of the 20th century]. Lviv: Publishing Center of Ivan Franko National University of Lviv. 242 p. [in Ukrainian].
 10. Matkovskiy, O. (2021). Rozvytok mineralohichnykh doslidzhen u Lvivskomu natsionalnomu universyteti imeni Ivana Franka [Development of mineralogical research at the Ivan Franko National University of Lviv]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv. 194 p. [in Ukrainian].
 11. Pavlun, M., Matkovskiy, O., Slyvko, Ye., Bilonizhka, P., & Ivanina, A. (2020). Heolohichnomy fakultetu Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka 75 rokiv : dovidk.-inform. vyd. [Seventy-five years of the Faculty of Geology of the Ivan Franko National University of Lviv: reference-inform. view]. Lviv: Vyd. tsentr LNU im. I. Franka. 208 s. [in Ukrainian].

FROM THE HISTORY OF THE GEOLOGICAL FACULTY OF THE IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF LVIV (TO THE 80TH ANNIVERSARY OF ITS FOUNDATION)

Petro Bilonizhka

Ivan Franko National University of Lviv, Hrushevskoho Str., 4, Lviv, Ukraine, 79005

The publication provides a brief 80-year history of the Faculty of Geology against the background of the progress of the Ivan Franko National University of Lviv. It is recalled that initially there were four faculties at Lviv University, including the Faculty of Philosophy, where the Department of Mineralogy (1864), Geology (1905), Geophysics and Meteorology (1921), and Crystallography (1922) were founded. Since 1924, as a result of the reorganization of the Faculty of Philosophy, the departments of the geological direction became part of the Faculty of Natural Sciences and Mathematics, which in 1939 was divided into the Faculty of Physics and Mathematics and the Faculty of Natural Sciences. In 1945, by order of the rector, the geological and geographical faculties were organized on the background of the natural sciences faculty. Ye. Lazarenko became the dean of the geological faculty. The outstanding professional, pedagogical, and organizational abilities of the professor, dean, and rector of Lviv University Ye. Lazarenko, who comprehensively contributed to the flourishing of the geological faculty, are emphasized. The important role of the association of geologists of the western region of Ukraine, initiated by Ye. Lazarenko, into the Lviv Geological Society (1947) is emphasized. The scientific and research achievements of the faculty staff, their organizational work and participation in scientific conferences, the publishing activities of the faculty, the contribution to the cognitive and educational process of the three museums that worked at the faculty are outlined. The process of training Ukrainian and foreign specialists at the faculty is characterized. It is noted that over 80 years the faculty has graduated almost 6,000 specialists. It is emphasized that as an educational and scientific institution, the faculty highly values the achievements of its predecessors, develops modern innovative approaches and makes an important contribution to the future of fundamental natural sciences about the Earth.

Key words: E. Lazarenko, geology, educational process, scientific activity, Faculty of Geology, Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine.

Дата надходження статті: 28.07.2025

Дата прийняття статті: 25.08.2025

Опубліковано: 29.10.2025